

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXVI.—LETO XXXVI.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JUNE 9, 1953

ŠTEVILKA (NUMBER) 113

Novi grobovi

FRANCES SCULAC

Po daljšem bolehanju je umrla na svojem domu Frances Sculac, preje Bubljič, rojena Blažič. Stanovala je na 1040 E. 68 St. Doma je bila iz sela Gornja Mekuša, kotar Karlovac, Kamensko na Hrvatskem, kjer zapuščala sestro Barbaro Goršič in Katarino Tuškan. V Ameriki se je nahajala 44 let in je bila članica društva Zvezda, št. 14 HBZ, društva Srca Marije staro in Gospodinjkega kluba Hrvatskega doma, kjer je bila zelo aktivna.

Tukaj zapuščala soproga Joseph, pastorka Joseph ml. in vnuka, sestro Mrs. Mary Desovich in druge sorodnike. Pogreb se vrši v četrtek jutraj ob 8.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ob 9. uri ter nato na pokopališče Calvary.

LOUISE D. SVETIN

V St. Luke's bolnišnici je umrla včeraj popoldne Louise Dorothy Svetin, stara 24 let, stanujoča na 20509 Arbor Ave. Rojena je bila v Clevelandu in je bila članica društva sv. Kristine, št. 219 KSKJ in društva Slovaški dom, št. 6 SDZ. Mati Louise, rojena Erjave, doma iz Stične vas, fara Krka, je umrla leta 1949, sestra Mary pa leta 1933.

Tukaj zapuščala oče Joseph, doma iz vasi Lešče, fara Krka, brata Josepha ter dve teti in enega strica v Ely, Minn. Pogreb se vrši iz Grdinovega Lake Shore pogrebnega zavoda, 17002 Lake Shore Blvd.

De Gasperi vodi

RIM, 9. junija—Volilni blok de Gasperija je dobil pri volitvah po dosedanjih podatkih potrebno večino. Volitev se je udeležilo skoraj 94% volilstva. Končni izid bo znan danes zvečer. Že sedaj se lahko trdi, da so v Italiji zelo močno narasli monarhisti in fašisti. Ali bo de Gasperi imel zadostno večino samo s strankami sredine brez fašistov in monarhistov, bo pokazal končni izid.

"MED MOKRIMI IN SUHIMI"

FARMER CITY, 8. junija—V juniju so tukaj konjske dirke, na državni praznik, 4. julija pa avtomobilске dirke. Po postavi se te dni naj ne točijo alkoholne pijače, tudi ne pivo. Prebivalstvo je razdeljeno: za točenje piva in proti njemu. Prireditelji tekem so v soglasju z občino sklenili: Če naj se toči pivo, je treba vložiti prošnjo, katero je treba opremiti s 1,200 podpisov, vsak podpisnik pa mora priložiti zavezo, da ne pije. Če pa ne, je treba vložiti prošnjo, da ne pije. Če pa ne, je treba vložiti prošnjo, da ne pije. Če pa ne, je treba vložiti prošnjo, da ne pije.

DANSKA NE RABI DOLARJA

COPENHAGEN, 8. junija—Danska vlada je objavila, da je obnova dežele po zadnji vojni (zasedena je bila po Hitlerju), že toliko napredovala, da ne rabi nadaljnje pomoči od strani Amerike.

Tornado razsajal v Ohio in Michiganu; zapadna stran Clevelanda prizadeta

CLEVELAND, Ohio, 9. junija—Snoči je bil Cleveland prizadet od treh tornad, ki so povzročili ogromno škodo zlasti na zapadni in vzhodni zapadni strani mesta. Do sedaj so znani štirje slučajji smrtnih žrtev, 55 ranjenih, ki se že nahajajo v bolnišnicah, škoda na lastninah pa velikanska.

Danes zjutraj je župan Burke s policijo in gasilci ogledoval posledice tornada, da se točno ugotovi število mrtvih, ranjenih in nastala škoda ter da se najdejo sredstva pomoči.

Na E. 18 St. in St. Clair Ave. je tornado podrl veliko zidano poslopje, leteča opeka in opeka iz poslopja je uničila neki moidoči avto in velik tovorni voz s priprego, tehtajoč 10,000 funtov, ki je stal ob strani poslopja je bil odnešen na sredi ceste in prevržen.

Ohajska narodna garda je bila nastanjena v okolici W. 130 St. v West Parku, kjer je kakih 100 hiš podrtih, in se je bati, da bi ne prišli tatovi, ki bi se okoristili položaja in odnesli razne vrednote iz ruševin. Župan Burke je zahteval gardo.

Močnejše je bila prizadeta država Michigan. Najhujše pa mesto Flint, v katerem je bilo po tornadu ubitih 108 oseb. Težko je prizadeto tudi območje Detroita. Ohio, Michigan in del Indiane pa je imelo do sedaj znanih 136 smrtnih žrtev. Po vseh krajih se je začela takoj reševalna akcija.

Vremensko poročilo pravi, da so vsi znaki, da se je tornado preselil proti Pennsylvaniji.

ZA RAZGOVORE S SOVJETI! SKLEP ANGLEŠKIH DOMINJONOV

LONDON, 9. junija—Ministrski predsedniki britanskih dominjonov, ki so se s Churchillom na čelu posvetovali na konferencah, ki so trajale teden dni, so objavili svojo resolucijo, v kateri podpirajo zamisel Churchilla, da naj se čim prej sestanejo predstavniki zapadnega sveta s predstavniki Sovjetske zveze.

Ministrski predsedniki dominjonov so se bavili s sedanjim akutnim vprašanjem premirja na Koreji. Poleg tega vprašanja so pretresli celotni položaj, ki zanima zvezo britanskih dominjonov. Razumljivo je, da dominjoni zahtevajo premirje na Koreji pod pogoji, kot so jih postavili Združeni narodi in katere podpira tudi uradna Amerika.

Glede britansko-egiptskega spora je bil zanimiv predlog kanadskega ministrskega predsednika Leurenta, katerega je podpiral tudi avstralski ministrski predsednik Menzies. Na vsak način je treba najti rešitev tega spora. Postavi naj se neko mednarodno telo, ki bo namesto dosedanjih britanskih čet kontroliralo Sueški kanal. Z drugimi besedami—Sueški kanal z vsemi varnostnimi sredstvi in obrambo naj ne bo v rokah Egipta samega.

Na konferenci sta bila navzoča tudi oba predsednika velikih dominjonov Pakistana in Indije; za Pakistan Mohammed Ali, za Indijo Nehru. Oba predsednika sta uvidela, da je egiptsko-angleški spor rešiti že v interesu stabilnosti Srednjega vzhoda. Na svoji poti domov v sredini junija se bosta oba predsednika ustavila v Cairu v Egiptu, kjer bosta posredovala pri ministrskemu predsedniku Egipta Naguibu, da spravi anglo-egiptski spor glede Suezja mirno s sveta.

Churchill je znal pridobiti dominjone, da so se mu pridružili v njegovi politiki do Egipta. Ta politika pa je: Velika Britanija je bila in je pripravljena vršiti nadaljnja pogajanja z Egiptom, ne more pa se ukloniti enostranskemu diktatu Naguiba, da britanske čete ozemlje vzdolž Sueškega kanala kratkotalno zapustijo.

Pogreb Frank Race

Pogreb pokojnega Frank Race se vrši v sredo zjutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

ENAKA MERA ZA VSE!

Republikanci stojijo na stališču, da so privatni interesi v gospodarstvu vse! To tudi pomeni, da naj se v razne poslovne tajnosti privatnika nihče ne vtika. To da je po ameriški ustavi, katere se republikanci v besedah radi oklepajo.

V Chicagu vodi republikanski senator Jenner iz Indiane zasliševanje kakih 30 učnih moči z univerze v Chicagu. Zasliševanje—ali imajo ti profesorji kake zveze s komunizmom, kakšno je njihovo politično pričanje in podobno.

Če kdo na stavljen vprašanja ne bi dal odgovora—evo žalitev kongresa!

Republikanec William Rockefeller, pristaš ameriške ustave, kar se tiče gospodarstva, prav po vzgledu sedanjih republikancev, je stal pred sodiščem—bilo je več let nazaj—in bi moral odgovoriti na vprašanja, kaj je z nekimi delnicami njegovega podjetja. To razjasnitev je zahtevala manjšina lastnikov delnic.

Rockefeller je bil vprašan, kaj je z delnicami. Odgovor je bil: "Odklanjam vsak odgovor na vprašanje tožila."

"Morda iz razloga, ker bi bil odgovor vam v škodo, ker bi kaj zgubili, ker vam je odgovor neprijeten in končno, ker vam je vaš advokat dal tak nasvet, da samo tako odgovarjate?"

(Rockefeller je dobil šest vprašanj in na vseh šest vprašanj je odgovarjal vedno eno in isto, da "na vprašanje javnega tožila sploh ne odgovarjam.")

Končni odgovor Rockefellerja: "Na vprašanje tožila sploh ne odgovarjam."

Sodišče, tožila, prisotno javnost, Rockefellerja samega je končno posilil smeh. Občinstvu je Rockefeller ob koncu še pojasnil, da je "business" po ustavi privatna, ima svete skrivnosti, v katere naj nihče ne vtika svojega nosu. . . .

In vprašanje svobode vesti, govora, izražanja po isti ustavi. . . .

SE EN POIZKUS ROSENBERGOVIH

NEW YORK, 7. junija—Rosenbergova, ki naj bi šla v smrt na električnem stolu dne 18. junija, sta vložila na sodišču nov predlog, da se obnovi postopek. Predlog se opira na to, da je brat obsojene Rosenbergove David Greenglass pred sodiščem krivo pričal in povzročil sodni izrek o smrtni obsodbi. Sodišče bo vzelo ta nov predlog v pretes, če ta ponedeljek.

Srna na bulevarju

Včeraj popoldne so imeli prebivalci v okolici E. 214 St. in Lake Shore Blvd. nepričakovan obisk lepe, okrog 400 funtov težke srne, ob pogledu katere bi se bržkone marsikateri lovec razveselil. Kakor nam je poročala Mrs. Frances Candon, se je srna pojavila na E. 214 St. in stekla na prometni bulevar, kjer se je mimovozečemu avtomobilu bistveno navezala, utegne priti tudi do povišanja cen avtomobilov. Industrija avtomobilov trdi, da se bo nerada sprijaznila s to mislijo.

Premirje na Koreji-ta teden; ogromne demonstracije v Seoulu

JUŽNA KOREJA NE BO PRIZNALA PREMIRJA

POLOŽAJ NA KOREJI V TOREK, 9. JUNIJA OB OSMIH ZJUTRAJ

SEOUL, 9. junija—Premirje na Koreji se smatra za gotovo stvar. Formalni podpis se izvrši po obojestranski napovedbi še ta teden. V Seoulu so bile velike demonstracije zoper premirje, ki so šle v stotisoče manifestantov. Padalo je tudi kamenje v prostore, kjer so nastanjeni zavezniški uradi. Rhee je imel konferenco z ameriškim generalom Taylorjem, poveljnikom kopne vojske. Vsebinska razgovorov je strogo tajna. Južni Korejci ne bodo priznali premirja, pravi njihova narodna skupščina. Ali bodo čete, ki držijo dve tretjini fronte, ob premirju položile orožje ali pa kot posebne južno-korejske čete s svojim poveljstvom nadaljevale boj, to je glavno vojaško vprašanje. Korejsko vojaško odposlanstvo v Ameriki je na poti nazaj na Korejo.

Resolucija Združenih narodov

Dne 7. oktobra 1950, torej potem, ko so komunisti dne 25. junija 1950 vdrl preko 38. paralele v južno Korejo, je glavna skupščina Združenih narodov v New Yorku sprejela resolucijo, v kateri Združeni narodi javljajo končni cilj glede Koreje. In združitev Koreje! Ta končni cilj naj bi imela vojna na Koreji. To je bil tudi cilj sedanega predsednika južne korejske republike Rheeja, ki je posvetil 50 let svojega življenja njegovi izvršitvi.

Ali naj sedaj Združeni narodi pozabijo na svojo resolucijo in ali naj južni Korejci na svojo pest začetno borbo za doseg tega cilja—to pot ne samo proti napadalcem komunistom, marveč tudi proti četam Združenih narodov? To je bila osrednja točka, ki je seveda v vseh posledicah ločila južne Korejce od Združenih narodov v najbolj kritičnih dneh, ko se sklepa o usodi Koreje.

Stališče južnih Korejcev

Južni Korejci so vztrajali na tem znanem stališču—zedinjene Koreje, brez ozira na to, da jim je Washington iz ust predsednika Eisenhowerja ponudil varnostno pogodbo, po kateri Zedinjene države jamčijo južni Koreji s svojo vojaško, gospodarsko in politično močjo, da bo varna pred napadi Kitajcev in severnih Korejcev. Če pa bi bila napadena, bi ta napad Zedinjene države morale smatrati kot napad na svoje lastno ozemlje.

Po južni Koreji je vrela in vre. Politiške oblasti so zavezniške zagotovile, da bodo zastražile poslopja, ki so sedež zavezniških oblasti. Bati se je, da ne bi civilno prebivalstvo začelo z obračunavanjem na lastno pest. Nekontrolirane govornice so trdile, da je premirje v bistvu že doseženo in da gre le še za tako imenovane administrativne posle, kako naj se premirje izvrši.

Čete iz Indije so določene, da čuvaljo taborišča tistih vojnih ujetnikov, ki se ne marajo vrniti domov. Če naj indijske čete pridejo na Korejo in prevzamejo ta posel, potem, tako se je javljalo, bo južna Koreja napovedala Indiji—vojno!

Predsednik Rhee je sklical v Pusanu izredno zasedanje južno korejske narodne skupščine.

Sovražnosti bi se ustavile nad 38. paralelo, ki loči sever od juga, tako da bi južna Koreja po teritoriju za enkrat pridobila.

Zavezniške čete držijo svoje postojanke nad 38. paralelo, precej globoko v ozemlje severne Koreje.

Armada južnih Korejcev

Dejstvo je, da so Amerikanci organizirali in opremlili južno korejsko armado, ki drži sedaj kake dve tretjini položajev na fronti sami. Toda dejstvo je tudi, da brez materialne in tehnične pomoči Zedinjenih držav te južne korejske armade sploh ne bi bilo. Ali naj bo sposobna sama brez tuje pomoči, da vodi vojaške operacije? Ameriški komandantje opozarjajo južne Korejce na to okolnost.

Negotovost med Združenimi narodi

Se važnejše od vprašanja premirja pa je vprašanje—kaj potem? V krogih Združenih narodov v New Yorku računajo s težavami, katere se lahko predvidevajo že v okviru določb o premirju. V 90 dneh potem, ko se podpiše premirje, se naj skliče konferenca, ki naj reši politična vprašanja. Ta konferenca, če bi šlo vse gladko, bi se sestala med 1. in 10. julijem. Toda kje? Na to vprašanje so možni razni odgovori. New York je središče Združenih narodov. Po splošnem mnenju kot sedež te konference, ne pride v poštev. New Delhi—prestonica Indije? Malo verjetno, ker vsled oddaljenosti in pomanjkanja tehničnih sredstev ne bi bilo mesto sposobno, da zadosti tej nalogi.

Kdo se udeleži konference? Švedska, Švica, Poljska, Češkoslovaška in Indija kot članice komisije, ki naj reši v prvi stopnji vprašanje vojnih ujetnikov, ki se ne marajo vrniti domov, bodo gotovo hotele sodelovati tudi pri rešitvi političnega vprašanja Koreje. Predvsem pa veljale in obe prizadeti stranki—južna in severna Koreja!

Verjetno se bo konferenca sestala v Ženevi v Švici, kateri predlog bi dobil za sebe največ glasov med Združenimi narodi, če ne bo kake opozicije od strani Rusije, če bi, kar ni izključeno, predlagala Moskvo kot sedež te konference.

Dalje pa ni izgubiti izpred oči težko vprašanje ali naj se ta konferenca bavi izključno s političnimi vprašanji Koreje kot take, ne pa z ostalimi neresenimi spori Daljnega vzhoda. Eden od teh je stara zahteva komunističnega sveta, da se celinska komunistična Kitajska pripusti med Združene narode in dobi svoj sedež tudi v Varnostnem

svetu. In vprašanje Indokine in južno vzhodne Azije sploh?

Tudi po podpisnem premirju zamotani korejski problem ne bo razvozlan tako hitro—to je soglasna sodba v krogih Združenih narodov.

Mesta gre v Moskvo

LONDON, 8. junija—Danes je odpotovala v Moskvo Perle Mesta, ki je bila pod demokrati ameriška poslankinja v državi Luxemburg. V Moskvi in v Sovjetski zvezi sploh se bo mudila tri mesece. Za ta čas je dobila dovoljenje tako od strani ameriškega državnega tajništva, kakor tudi od ruskega zunanjega ministrstva.

Mesta se ustavi najprvo na Finskem, odkoder bo dne 12. junija odpotovala na sovjetskem letalu v Moskvo.

"V Moskvo grem na njeno povabilo; vse drugo je stvar okoliščin," je izjavila Mesta o namenu svojega potovanja.

V boju zoper prostitucijo

V Steubenvilleu, Ohio, je 75-letna Isola Geary, ki se privatno bavi s pranjem perila, napovedala boj iztrebljenju prostitucije v njenem okraju. Starka je z revolverjem v roki vdrla v bližnje hiše, o katerih je trdila, da so legla prostitucije, z eno besedo—javne hiše. Na stotine moških se zbira okrog teh hiš in čakajo, kdaj pridejo na vrsto—je Geary pojasnila policiji.

Policija je aretirala 34 moških, ki so bili proti varščini puščeni na svobodo, zagovarjati pa se imajo pred sodiščem, če je evidenca policije zadostna.

"Sicer dobivam iz teh hiš perilo v pranje, toda odslej naprej odklanjam ta posel, ker vem, za kaj gre," je še pojasnila Geary.

Policija sicer trdi, da je bilo mnogo pritožb radi prostitucije v omenjenih hišah, da pa so bile preiskave redoma brezuspešne. Vendar—je le nekaj hiš, ki so nadvse sumljive, da se v njih uganja prostitucija in bo treba nadaljnjih preiskav—dostavlja policija.

STEVENSON V PALESTINI

JERUZALEM, 8. junija—Adlai Stevenson se nahaja v Palestini, kjer bo v študijske namene ostal pet dni. V njegovi družbi je tudi profesor Walter Johnson, profesor na univerzi v Chicagu. Stevenson se je razgovarjal z judovskimi in arabskimi predstavniki.

10 ŽRTEV TORNADA

ARCADIA, Neb., 8. junija—Včeraj je bila na neki kmetiji zbrana družba desetih ljudi, ko je hišo, v kateri je družba sedela, zajel tornado in jo zravnal z zemljo. Pri tem je bilo ubitih vseh deset ljudi.

V toplicah

Mrs. Anna Hočevar iz 781 E. 236 St. se je podala za sedem tednov v Hot Springs, Ark., v svrhu zdravljenja v ondotnih toplicah. Piše, da je tam zelo vroče—toplomer kaže 96 stopinj vročine. Tam bo ostala do 17. junija.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 5231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
 By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
 (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
 For One Year—(Za eno leto) \$10.00
 For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
 (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
 For One Year—(Za eno leto) \$12.00
 For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

K ITALIJANSKIM VOLITVAM

(2)

Vsaka država je živo zainteresirana na izidu volitev, ki so se vršile v sosednji državi. Jugoslavija in Italija imata urediti še mejo. V tem pogledu z italijanskimi političnimi strankami jugoslovanski račun ni preveč zamotan. Vsaj trenutno ne. Morda je bila mala razlika svoječasno, ko je sedel vodja italijanskih komunistov Togliatti skupaj s Titom v Kominformi. Takrat je dal Togliatti glede meje med Italijo in Jugoslavijo—ta meja pa se tiče v prvi vrsti Slovencev—naslednji predlog: Trst naj pripada k Italiji, Gorica pa naj se vrne Jugoslaviji. Da naj pripada Trst Italiji, v tem vprašanju so si edine vse italijanske politične stranke. Tudi komunisti. Vprašanje Gorice končno gledano v okviru splošnih političnih vprašanj je važno in ni. Zdi se, da so se tega vprašanja zavedli tudi naenkrat Slovenci v Jugoslaviji, ko so začeli graditi Novo Gorico. Vprašanje Trsta je važnejše in o tem smo se že razpisali.

Za Jugoslavijo je zanimiv splošno politični pregled njenih odnošajev do Italije. Ko še ni bilo samostojne jugoslovanske države in so bili Slovenci in Hrvati pod avstro-ogrsko monarhijo, je Dunaj uganjal glede Slovencev in Hrvatov, kar se tiče Italije, dvojno politiko. V Trstu ni podpiral Italijanov in ni tlačil Slovencev. Italijani v Trstu naj ne postanejo premočni. V Dalmaciji je bila politika obratna: Slovanski živelj naj ne postane premočen, zato podpora Italijanom, kolikor jih je bilo.

Ko se je leta 1918 ustanovila nova država Jugoslavija, je bilo v tej državi več zunanje političnih stremeljenj v odnošajih do Italije. Slovenci smo trpeli, ker je bil velik del odtrgan od domovine in narodne države ter izpostavljen italijanskemu nacionalističnemu preganjanju. Hrvatje so bili zaskrbljeni radi Reke in Istre. Srbi kot večinski in po njihovem mnenju vladujoči narod, so gledali na svojo preteklost, ki je bila v razmerju do Italije preje lepa, kot pa grda. Srbi so bili bolj zainteresirani do Bolgarov, Madžarov, kar se pa morja tiče, do Soluna, kakor pa do severnega Jadrana. Njihovo razpoloženje do Italije in Italijanov je bilo v bistvu prijateljsko. Iz prve svetovne vojne je znan umik srbske vojske preko albanskih gora in italijanska mornarica v Jadranskem morju je v albanskih pristaniščih pomagala pri reševalni akciji, katero vlogo je izvedla, kar naj se kot objektivno dejstvo pripiše, za Srbe odlično.

Dobre razmere med Srbi in Italijani v očeh Srbov so se skalile tedaj, ko je v osvojevalnem poletu, prodiranju na Balkan potkal na vrata Srbije fašist Mussolini, ki je najprvo sklenil razne pogodbe, seveda Italiji v prid, z srbsko sosedo Albanijo, nato pa Albanijo spojil z Italijo. V tem momentu so tudi Srbi občutili, kar so čutili Slovenci in Hrvatje nekaj let popreje, da je državni sovražnik na meji. Tudi na srbski meji.

V gospodarskem pogledu se Jugoslavija in Italija lahko spopolnjujeta, brez razlike na notranji politični režim. Italija je lahko dobro odjemalka jugoslovanskih agrarnih in gozdnih proizvodov, za Italijo pa je važno jugoslovansko tržišče, kar se tiče produktov severno italijanske industrije, sadja in zelenjave pa na splošno. Pametna politika od strani Italije bi lahko privedla do tega, da bi obe državi služili vsaka svojemu namenu v lepi harmoniji, če bi ne bilo znanega italijanskega političnega temperamenta. Kakor hitro Italija čuti, da jo kdo od močnih držav rabi, izsiljuje od njega koncesijo za koncesijo. Njen apetit raste. Visoko donečim besedam Italijani radi verjamejo. Rim se je povzpelo celo do trditve, da je njegova naravna vloga, da posreduje v nesoglasjih med Veliko Britanijo in Združenimi državami severne Amerike! Ker si pa velike države ne dajo na svojo škodo odvzeti ničesar, so italijanske oči predvsem v zadnjem času obrnjene na male države, zopet na Balkan. To stoji, da se mora vsaki izid italijanskih državnoborskih volitev s stališča jugoslovanskih koristi, presojati mednarodno. Z mednarodno pomočjo naj se Italija okoristi na škodo manjših sosedov. Zadnje italijanske volitve so samo nadaljevanje velike preskušnje, v koliko bo znal Zlasi Zapad ceniti dosedanje italijansko pomoč in jo primerjati s pomočjo—tudi Jugoslavije. L.C.

ENAKOPRAVNOST

Nov podpredsednik
 Community Chesta

UREDNIKOVA POŠTA

Mladinski zbor Joseph
 Zeleu v spomin

Vigred se povrne,
 vse se oživi,
 travica pogrne se s cvetlicami
 al' prijatelja nazaj
 nikdar več ne bo.

Tako so Ti peli otroci poslednjokrat v slovo. Nisi se jim nasmehnil. Mirno si ležal in spal večno nezdravno spanje, v katerega Te je usnivala smrt.

Vedno si prišel na prireditve Mladinskega zbora in veselje otrok je bilo tudi Tvoje veselje. Če so Ti zapeli za Tvoj rojstni dan, Ti je obraz žarel sreče in radosti in Tvoja darežljiva roka je vselej segla v žep in otroci so bili vedno deležni dobrot, ki si jih jim Ti poklonil.

Ljubil si petje otrok. Skozi vsa leta odkar so bili ustanovljeni Mladinski pevski zbori si stal ob strani in jim nudil moralno in gmotno pomoč. Stotine če ne tisoče otrok je prišlo in odšlo—odrasli so—Ti si ostal z malo skupino, ki je vztrajala vseskozi, da še danes po tolikih letih doni slovenska pesem iz grla tu rojene mladine.

Sedaj počivaš tam na Kalvariji poleg svoje drage žene in otrok. Slovenska naselbina v Clevelandu je izgubila moža, ki je mnogo pripomogel, da imamo lepa kulturna središča, v katerih se goji in čuje naša pesem in beseda.

Mladinski zbor pa je izgubil sotrudnika in prijatelja. V knjigah zbora bo zapisano: Joseph Zele — dobrotnik in prijatelj otrok. Slava Tvojemu spominu!
 John Terlep, predsednik

Seliškar izraža sožalje

Ljubljana, 2. VI. 1953.
 Danes sem prejel žalostno vest, da je umrl starosta ameriških Slovencev v Clevelandu—Joseph Zele, v starosti 86 let. Ker me vežejo nanj lepe in nepozabne prijateljske vezi, izrekam njegovi družini in vsem njegovim clevelandskim prijateljem moje globoko sožalje. Pokojni Zele je bil doma iz Postojnskega okraja. Bil je velik prijatelj svoje rojstne domovine in je požrtvovalno mnogo prispeval za stari kraj. Nikoli ne bom pozabil njegovega prijaznega, toplega sprejema, ko sem ga večkrat obiskal na njegovem domu. Pokojnemu Zeletu, zavednemu slovenskemu rodoljubu časten spomin!

V Ljubljani,
 dne 1. junija 1953.
 Tone Seliškar, predsednik,
 Slovenske izseljenske matice.

DR. BUNCHE V PREISKAVI?

BALTIMORE, 8. junija—Kongresnik demokrat Powell je na nekem zborovanju tukajšnjega učiteljskega iznesel tole novico: Dr. Ralph Bunche bo moral pred kongresni odbor radi svojega baje podtalnega delovanja! Dr. Bunche, ki je črnc, je bil ameriški uradni posredovalec v Palestini in je nosilec Noblove nagrade za mir!

VELIKI DOLŽNIKI AVSTRIJE IZ SOVJETSKEGA BLOKA

DUNAJ—V zadnjem poročilu avstrijske narodne banke je na vedeno, da ima Avstrija v sovjetskem bloku terjatve do 10.449.000 dolarjev. Največji dolžnik Avstrije je Poljska s 4.577.000, potem pa se vrstijo Bolgarija 1.391.000, Češkoslovaška 1.703.000, Romunija 1.506.000 in Madžarska z 1.272.000 dolarjev.

NAPAJANJE KRAV . . .

Strokovnjaki so ugotovili, da je slaba navada napajati krave enkrat ali dvakrat dnevno. Največ mleka dajejo krave, ki imajo vedno na razpolago pitno vodo in pijejo, kolikor hočejo.

William G. Rogers

Kampanjski predsednik Community Chesta, John A. Greene, je naznanil, da je bil William G. Rogers, predsednik East Ohio Gas Co. imenovan za podpredsednika letošnje kampanje za Community Chest.

Rogers sledi dosedanjemu podpredsedniku Galen Millerju od Towmotor Co., ki je bil izvoljen predsednikom Cleveland Welfare federacije.

Rogers je bil rojen v Canton, O., ter je graduiral iz Case instituta. Svojo trgovsko kariero je pričel pri East Ohio Gas Co. v inženirskem oddelku. Leta 1917 je vstopil v vojaško službo, po šestem odpuštu pa se je vrnil na službeno mesto k plinski družbi. Predsednik družbe je postal leta 1951.

CLOVEŠTVO SE HITRO MNOŽI

Število ljudi na svetu nenehoma narašča. Približne podatke o naseljenosti posameznih delov sveta imamo že iz starega in srednjega ter prvih stoletij novega veka. Tako so statistiki na temelju teh podatkov prišli do sklepa, da je imela Evropa za rimskega imperija približno 30 milijonov prebivalstva, ki je polagoma naraščalo in že sredi 17. stoletja je živelo v Evropi kakih 100 milijonov ljudi. Zdaj ima Evropa 628.800.000 prebivalcev in statistiki so izračunali, da jih bo imela leta 1960 že 650 milijonov, če se dotle ne bo zgodilo kaj posebnega kar bi vplivalo na porast prebivalstva.

Kako pa je bilo glede naraščanja števila prebivalcev drugod po svetu? Dokaj zanesljivo lahko rečemo, da je bilo sredi 18. stoletja na vsem svetu kakih 750 milijonov prebivalcev, za prejšnja leta pa statistika nima niti približnega števila. Le iz podatkov, ki jih ima na razpolago OZN, lahko sklepamo o številu prebivalstva sveta približno za 90 let nazaj. Po teh podatkih je bilo leta 1861 na vsem svetu 1.150.000.000 ljudi, leta 1949 pa že 2.378.000.000. V 90 letih se je torej človeštvo razmnožilo približno za 1 milijardo 228.000.000 ali za 106,78%.

Seveda število prebivalstva ni naraščalo povsod enako. Najhitreje se ljudje množijo v industrijskih deželah, ki se hitro razvijajo. V industrijske dežele prihaja tudi mnogo izseljencev iz drugih dežel. Najznačilnejši primer vidimo v tem oziru v ZDA. Po podatkih iz leta 1790 je živelo na ozemlju sedanjih ZDA samo 3.929.000 ljudi. V 110 letih, torej do leta 1900, je število prebivalcev naraslo na 76 milijonov, leta 1950 pa jih je bilo že 149.000.000.

ČISTKA V VZHODNI NEMCIJI?

BERLIN, 8. junija—Časopis "Telegraf," ki izhaja v zapadnem delu Berlina, poroča, da je vzhodna nemška vlada odredila, da se morajo umakniti iz vseh javnih poslopij slike dosedanjega predsednika Wilhelma Piecksa. Pieck, star 77 let, je odšel iz Berlina dne 27. aprila, ba je na zdravljenje. Kje se nahaja, razen komunistov, nihče ne ve.

Ob Tihem oceanu

Piše: FRANK KERŽE

NEVARNOST OD AZIJE

Naš svet je že tako ustvarjen, da ni ničesar dodelano, ničesar končano. Tako gre večno naprej—ali če hočete nazaj, pa naj bo živo ali mrtvo, tako ali tako.

Ko smo končali drugo svetovno vojno, smo se globoko oddahnili, enčes—zdaj bo pa mir. Z velikim pompom smo postavili na noge Združene Narode ali U. N. z namenom, da stoji na straži in varjejo ves svet pred vojno pogubo. Računi so bili dokaj dobri in vse je kazalo, da bo človeštvo vendar enkrat v večnem miru.

Pa nekako kar ne gre. Če bi naše države in Rusija sklenili mir med sabo, bi bilo res nekaj velikega in trajnega. Tako pa smo vsak dan v novi vojni. Res je, da ni krvava v velikem obsegu, prizadeva pa skoro toliko škode, da smo v večnem vojnem stanju.

Posvetujejo se za mir, toda miru ni. In če pojde tako dalje, bodo kmalu prišle posledice, katerih se vsak boji. Pred vsem padamo gospodarsko. Zadnjič me je kar streslo, ko sem čital, da plačajo naše države samo za obresti od dolga nad šest milijard dolarjev na leto. Veste, koliko je to? To je obdavčenje vsakega človeka v naših državah nad štirideset dolarjev na leto. A to ni še vse. Ni ves dolg, v računu, ki so ga zapustili demokrate, to je 265 milijard. So obljubovali republikanci, da bodo oni pokazali, kako se plačuje dolg. Vse sorte so ugibali in vrednost našega dolarja je začela polagoma rasti. Toda konec konca je tako, da ne bo nič. Ne samo, da se bo porabilo vse, kar bomo pobrali, še dodatne milijarde bo treba iskati na posodo.

In kaj pomenja to? Da slabimo od leta do leta. Stara je resnica, da je za zmagovalno vojno potrebno troje—denar, denar in zopet denar. Tega pa bo začelo kmalu zmanjkovati. Vojne so nam pobrale do zdaj precej naravnega bogastva, da smo začeli spadati med tiste, ki nimajo. Kje so časi, ko smo imeli vsega dovolj, zraven pa še denar in dolar, ki je res veljal nekaj. Spominjam se, ko smo praznovali prvo petletnico SNPJ v nekdanji Mladici dvorani na slavni Centri in smo najeli dve dvorani. Pobrali smo vstopnino po dolarju—toda s tem je bila plačana tudi vsa pišca, kolikor je kdo hotel. Ko se je šlo z nikljem v salun, pa si dobil "skuner" piva in zraven lunč, kolikor si hotel. Pa pojdi danes z dolarjem okoli in lahko rečem, da se boš vrnil brez dolarja, zraven pa še lačen in žejen.

Jaz ne vem, kaj mislijo državniiki tega sveta, da ne pridejo k pameti. Zakaj treba je pogledati malo delj, pa boste videli nevarnost, o kateri danes še ne sanjamo. To so azijski narodi. Drug za drugim vstajajo, zahtevajo svoje pravice in povzročajo škodo in nemire po vsem svetu. Ne mislite, da je to samo strašilo—je vse kaj drugega. Med prvo svetovno vojno so dale takozvane demokratične države nekako enakost in svobodo za vse. Tako nekako se je glasilo geslo. "Vsak narod na tem svetu ima pravico odločati o svoji usodi." In začeli so se poprijemati teh pravic kar drug za drugim. Vzbudila se je v njih neka narodna zavest, nekaj tacega, kakor je bil na Laškem fašizem, v Nemčiji nacizem ali v Rusiji in po nekaterih drugih državah komunizem. In danes pretebe lemu človeku same nevarnosti.

Če bi danes propadla komunistična Rusija, bi se začela pogajati zgodovina svetovnih narodov, kakor je bila nekaj stoletij prej in nekaj kasneje računano po času K. rojstva. Godilo se je okoli petsto let pred K. in pri-

meroma toliko po K. rojstvu. Tistemu svetovnemu gibanju pravimo preseljevanje narodov.

Zakaj in kako se je to godilo, bomo na kratko povedali. Clovek se je razvil v Aziji. Mogoče tudi v drugih delih sveta, toda za nas je važno le to, kar se je godilo med Azijo in Evropo. Clovek je bil od kraja samo nekaj lovec za hrano. Stikal je vsak zase, kje in kako bi dobil nekaj, s čimer bi potolažil tisti čut, ki mu pravimo lakota. Narava je bila od vselej v vsem skopa. In ko se je človeštvo širilo, si je človek pomagal s tem, da je začel krotiti nekatere divje živali. Te so mu dajale dodatno hrano. A bilo je treba krmiti tudi nje. Kako pa? Tako, da je vsaka družina pasla svoje živali in prehajala iz kraja v kraj. Ni kazalo drugzega.

Ko je začelo primanjkovati primernega sveta, so iskali narodi svoje rešitve vse po svetu, kamor se je pač dalo priti. Vzdigali so se celi narodi in šli proti Evropi. Prvi so bili Romani, ki so se razgrnili po Evropi. Ti so prišli precej stoletij pred K. rojstvom. Za njimi so pridrevli Germani in pregnali Romane. Ti so se umaknili daleč na zapad, koder so še danes pod različnimi imeni, kot—Francosje, Španci, Portugalci, Italijani in drugi. Germani so se morali umakniti proti severu, koder je bilo pač kaj prostora. Tudi ti so se izselili precej pred K. rojstvom.

Nazadnje so prišli iz Azije naši predniki—Slovani. Zasedli so koder se je moglo kaj dobiti—to je kraje, koder jih najdemo še danes. Ti kraji niso bili tako dobri in primerni, kakor drugi, ki so jih poprej zasedli Romani in Germani. Toda s slovansko pridnostjo so se razvili.

Splošno preseljevanje narodov se je precej nehalo s Slovani, to pa zato, ker se niso dali premagati. Ker so imeli v svojih lasti kraje, koder so bila kratka leta, je bilo treba misliti na kmetijstvo. In Slovani so bili ti, ki so ga razvili prvi po Evropi.

Se parkrat kasneje se je primerilo, da so novi azijski narodi pridrevli in hoteli zasedati kraje, ki so bili že zavzeti od drugih. Ti so bili Huni in Ogri, na jugu, na severu pa Finci. Vendar jim ni uspelo, četudi so Ogri napravili zagozo med severnimi in južnimi Slovani ter živeli na tistem svetu en tisoč let. Danes pa plačujejo za ceho zakaj Ogri morajo izginiti, ker nimajo nikjer jezikovnih sorodnikov. Medtem ko so jeziki kakor:—romanski, germanski in slovanski vsi enega izvora—sanskrita, je madjarski jezik čisto tujega izvora, ki nima drugih sorodnikov v Evropi, kakor pa milijonov Fincev.

Po prvi svetovni vojni, še bolj pa po drugi, so se začeli oglašati vsi mogoči narodi po Aziji in Afriki in vsi zahtevajo svoje. To se pravi:—kraje, ki so bili dolga leta v oblasti raznih evropskih držav, pred vsem Anglije, Francije itd. Tako so male države na bližnjem vztoku sklenile zveze med sabo in zahtevajo vedno glasnejše svoje dežele za svoj narod. Ti narodi so zdaj v mali Aziji, Arabiji, po severni Afriki in tudi po srednji Aziji. Vsi pristiskajo in groze in bodo precej kmalu slej uspeli. In kadar se to zgodi, bo stalo belo človeško plemo pred drugo svetovno nevarnostjo.

To pa pomeni svetovni boj na življenje in smrt. Najprej pojdejo evropski narodi, če podleže Rusija, potem pa pride na vrsto Amerika. Ta je posebno vabljiva orientalcem, ker ima velika naravna bogastva.

V čim obstoji rešitev? Edino v tem, če se združi vse belo ple-

me v nekako državo, ki bo branilo svoja posestva in svoje narode. In resnica je ena:—če bi prišlo do spopada? Amerike, to je:—naših držav z Rusijo, bo konec zapadne civilizacije in zapadnih narodov. Zakaj Azijatov je največ na svetu in tvorijo polovico vseh svetovnih narodov. To nevarnost vidijo eni in drugi, toda niko ne ukrene kaj pametnega v tem oziru.

Svet je prepoln ljudij. To je vse. In precej svetovnih narodov je že, ki so dosegli svoj višek. Danes ne ustvarjajo več, ampak samo ponavljajo to, kar je že bilo. Ne žive več od ustvarjanja, ampak od tega, kar je že bilo.

Na svetu je še rešitev za beležke človeka, ampak dolgo ne bo. Treba bi bilo odpreti oči in malo misliti, ne, kaj je za bližjo goro ampak kaj je za petimi oceani. Bila so včasih morja kakor nepremagljivi zid—danes so pa že odprta pot. Prostor nad nami je bil tudi neporaben za človeka, danes pa leta po zraku, hitreje, kakor vsako stvarstvo. Poleg morja je postalo ozračje dodatna odprta pot.

Do zdaj smo imeli še tretje stvarstvo, to je moderno industrijo, ki ustvarja najmodernejše morilno orožje. Mesto da bi ga bel človek držal zase, ga zanaša na vse strani sveta. In z njim tudi znanosti kako se ga najbolj uspešno rabi. Mogoče bo res tako, da bo padel prvi naš sovražnik, toda gotovo je drugo:—da vridemo za njim mi na vrsto. Če oslabi ali podleže moč Rusije, se bodo odprle meje od vzhoda. Ako se kaj takega zgodi pri nas, bodo pridrl od zahoda. Orijenalci premorejo toliko ljudi, da lahko vodijo večno vojno, ne da bi oslabili, kakor mi. Mi pa slajmo že od mrzle vojne, ki nam adaja gospodarske rane, katere o pravtako nevarne, kakor vojne. Ni treba, da gledamo daleč v bodočnost, zakaj to, o čemur nišem se godi kar danes in sicer prav pred našimi očmi. Mi slajmo vsled Koreje, Angleži vsled Sudana, Egipta in družega, Francosje v Siamu in severni Afriki. Holanci in Belgijci so že izgubili do malega vse. Na kratko:—vse okoli nas pada in ni prihajamo na vrsto, pa če hočemo ali ne. Mogoče je še čas, la se rešimo, ampak dolgo ga ne bo. In kakšen bo konec in kdo bo odgovarjal zanj?

Pretepi med poslanci

TEHERAN, 8. junija—Iranska spodnja zbornica se je sestala danes na ponovno sejo, na kateri naj sprejme zakon, ki ga je predložil predsednik vlade Mossadegh in s katerim tade se državnemu poglavarju šahu Pahleviju odvzame vsaka pravica kontrole nad iransko oboroženo silo. To je eden od zadnjih korakov Mossadegha, da postane absolutni diktator Irana.

Spodnja zbornica se je sestala na sejo že včeraj. Razpravljaje o predloženem načrtu zakona pa je bilo nemogoče, ker je prišlo med poslanci pristiži vlade in opozicije do medsebojnih obračunavanj in pretepev tako, da se je morala seja prekiniti. V pretep in zmešnjavo je poseglo tudi občinstvo na galerijah, ki se je razdelilo na dve strani. Prvi so vpili—Živel Mossadegh!, drugi pa—Dol z Mossadeghom!

CENA JEKLU SE ZVIŠA?

NEW YORK, 8. junija—Glasilo ameriške industrije jekla predvideva, da bodo delavci jeklarji v novi mezdni pogodbi dobili okrog 10 centov več na uro. To povišanje pa bo povzročilo štiri do pet dolarjev zvišanja cene jekla pri toni. Industrija jekla je polno zaposlena in je v preteklem tednu producirala 100% predvidene produkcije. Naročilom v celoti niti ni moglo-če zadostiti.

FRAN MILČINSKI:

ZGODBE

(Nadaljevanje)

PRAVDA PO STAREM

Vse se je smejalo pa nista mogla Brnot in Kic drugače in sta se tudi zasmejala, tisti smeh ju je pobogal in sta se prijatelja vrnila iz Lokev.

Bila sta pa tako možata, da ni nobeden maral bukke, ki sta se bila poprej oba pulila zanj. Pa sta srečno živela tudi brez nje.

Bukev pa je vzel vrag. Poleti o svetem Jakobu je treščilo vanjo, nemara se je vrag jezil, ker mu ni uspela pravda in mu je toliko krivih prič ušlo iz krempljev.

KAKO JE STARI ANŽUR SKORAJ

Stari Anžur je bil znan, da ima pod palcem groš. Pa ni bilo nič manj znano, kako silno da je varčen. Nemara je groš imel pod palcem baš zato, ker je bil varčen. Njegova varčnost je vsakomur lahko služila v zgled.

Na primer je imel čevlje—seveda jih je imel, kdo pa naj bi jih imel, ako ne stari Anžur z grošom pod palcem! Kadar je kam šel z doma, nikdar ni šel brez čevljev—ne bi se mu spodobilo kar tako in brez! Toda je bil varčen in se mu je zdelo škoda, da bi jih trgal, ako ni bilo treba. Pa jih ni nosil na nogah, ampak v roki ali preko rame in so bili lepo zavezani v ruto.

Kadil je orehovo listje—to nič ne stane in je domača roba. Stanje pa je vžigalica. Pa si stari varčni Anžur ni pipe prižigal z vžigalicami, nego je po starodavni šegi kresal jeklo ob kremen in si iskro lovil na gobote navade ni pustil do hladnega groba.

Tako je varčeval. Kdor varčuje, ta ima. Tudi stari Anžur si je bil privarčeval že lepo mero drobiža, ki ga je v teku let znošil v hranilnico. Pa se mu je po daljši mršavi dobi one dni zopet nabralo v skrinji za sto goldinarjev pa se je napravil na pot, da jih nese v hranilnico. Pet ur je bilo tjakaj v mesto in je v culi s seboj nesel čevlje seveda in zraven čevljev še hlebec kruha za življenje.

In je šel in stopal, peš seveda. Dokler ga ni na pol poti prehitel mešetar Vrisk. Ta ga je potem zvalil, da sta se na bližnji postaji vkrcala v vlak. Dejal je Vrisk, da opoldne zapro hranilnico in da jo bo Anžur zamudil, če bo vso pot peš kresal. Tako se je zgodilo, da je varčni Anžur žrtvoval onih par soldov za vlak in sta se z mešetarjem vkpupe vozila do mesta.

Drugi dan je mešetar Vrisk pripovedoval sejmarmem v krčmi, kako sta opravila vožnjo z Anžurjem in kaj sta doživela v mestu. Imel je Vrisk namazan jezik, mazal si ga je z vinom in so sejmarmi tem rajši dajali za vino, čimbolj so se smejali. To je vedel mešetar Vrisk in je po tej vednosti obračal svoje besede. Kar pa je povedal, je bilo približno tole:

"Starega Anžurja poznate," je dejal "grd je skopuh. Veste pa tudi, da imajo sedaj v vseh vlakih nabite tablice, da je pljuvanje prepovedano, in je na to reč zapisana kazen od enega goldinarja do sto. Stari Anžur torej sedi v vlaku, žuli svojo smrdljivo pipo in pljuje. Tisto, s čimer je imel nabasano pipo, mu je nemara delalo slino. Da je pa pljuvanje prepovedano s paragrafi, tega dedec ni vedel in je venomer pljuval predse. Pljuval je in so bili njegovi pljunčki prav poštene mere in zvrhane. Na tablicah je bila zažugana kazen od enega goldinarja do sto za vsak pljunek. Anžurjevi pljunčki pa so bili tolikšni in taki, da si jih med brati lahko ocenil, ne bom se lagal, drugega k drugemu, po 50 vsakega.

Gledal sem dedca, kako šari s pljunki, pa mi je na misel prišla tista grofica, ki je na samih kurjih kožah zapravila devet graščin. Dejal sem si, stari Anžur da bi jih, če bi jih imel, zapravil na samih pljunkih dvakrat devet. Takega zapravljivca, sem si dejal, bi morala sodnija dati pod kuratorja.

Pa sem stopil venkaj na hodnik in sem pomignil sprevodniku, stara sva znanca: Slišite, gospod Frtin, tam notri sedi stari Anžur, orehovo listje kadi in neusmiljeno pljuje predse, ne manjka dosti, hoste povodenj imeli v vagonu. Dajte no, dajte, malo ga postrašite!

Res, jaz sem ostal zunaj, sprevodnik Frtin pa je stopil noter k Anžurju. Silno služben je naredil obraz in zagrmel na Anžurja, kaj to pomeni, in mu bral levite, kaj da pravi postava. Štel je pljunke na podu pred Anžurjem in jih je naštel dvanajst; še izmeril jih je s pošetom in dejal, tolikšni in takšni pljunki da so nezasišani. Sploh da ne ve, ali se bodo dali izdrgniti iz tal in izmiti, ker so od orehovega listja, in ali ne bo treba kar zavreči poplujvani ta vagon in na sejmu kupiti novega. Če bo zaračunal, je dejal, te pljunke vsakega po 60 goldinarjev, lahko bo vesel pljuvač nemarni, da se bo tako poceni odkupil.

Stari Anžur ni vedel, kako bi si pomagal, pa je tajil in se izgovarjal in je v zadregi pljunil še trikrat in tako zvišal zapravljivi svoj račun.

Takrat sem pristopil jaz in sem dejal, da bom govoril kakor pod prisego. Pod prisego pa da se ne smem lagati in zato povem, da je stari Anžur res pljuval. Pošteno je pljuval, kar je res, je res. Ampak je Anžur hribovec, sem dejal, hribovci ne vedo postav. Sedaj se kesa pljunokov in jih obžaluje, kakopa in z dna srca. Zato da jaz prosim zanj, naj se mu to pot pljunki milostno prizaneso.

Najprej se je kregal Frtin in branil, nazadnje pa se je le vdal, da naj bo in zaradi moje priprošnje. Samo izbrisati je moral stari Anžur vso nesnago okoli sebe in mu je v ta namen prav dobro služila ruta, ki je v njej čevlje imel zavezane in kruh."

Tako je pripovedoval mešetar Vrisk. Sejmarmji okoli mize so se bučno grohotali, nalivali so in pili. Pa je pošteno potegnil iz čaše tudi mešetar Vrisk in potem nadaljeval svojo historijo.

"Dospela sva v mesto in izstopila. Pa sem rekel Anžurju, lahko da mi je hvaležen, ker sem mu pomagal, da se je rešil iz tolikšnih stroškov. Podučil sem ga, tukaj v tem mestu, kamor sva stopala s kolodvora, da so postave zastran pljuvanja še hujske. V mestu, sem dejal, še na cesti ne smeš, da pljuješ—koj te prime policaj in kakor bi trenil boš najmanj ob desetak. Veš, sem dejal, tukaj vsak pljunek štejejo prav tako, kakor bi bil cekin. Vesel bodi, sem dejal, da imaš mene ob strani! Pa bi me v zahvalo res lahko povabil na polič vina in na klobaso.

Stari Anžur je ves čas mrmral in se šobil požiral slino—ni se upal, da pljune. Potem je vendarle zinil in dejal, tole da še ni hodil in kje je tista cesta, kjer bo potem krenil spet domov. Pa sva pravkar zavila na to cesto, na vogalu je Cenetova krčma in je dejal stari Anžur, zdaj da se že spozna in da lahko stopiva k Cenetu. Nasproti pa je tista hranilnica, kamor je bil Anžur namenjen. Pojedla sva svak eno klobaso in izpila liter vina. Pa je dejal Anžur, da bi se prilegala še juha. Ampak, je dejal, najprej da gre v hranilnico, da ne bo zamudil, naj ga kar tukaj počakam.

(Dajte prhoanjič)

O kokošji kugi

Že samo ime potrjuje nevarnost te bolezni, ki tam, kjer se pojavi, uniči domala ves kokošji zarod. Pred zadnjo vojno te bolezni pri nas še nismo poznali; prinesel jo je italijanski okupator z drugimi "dobrotami" vred.

Kokošja kuga povzroči sleherni leto ogromno škodo. V sedmi Hrvatski in na Štajerskem, kjer redijo precej več kokoši kakor na Slovenskem, gre škoda v stotisoče. Vendar tudi Gorenjski ni bilo nobeno leto prizanešeno, zlasti tedaj, ko smo dobivali živo ali zaklano perutnino od drugod. Zaradi stalne nevarnosti, da se prenese bolezen k nam, je sedaj prepovedan dovoz kokoši in druge perutnine.

Za kokošjo kugo zbolijo samo kokoši, prenaša pa je lahko tudi druga perutnina, čeravno sama ne oboli. Vemo n. pr., da je nekaj dni po tem, ko je vodil nek južnjak skozi Kranj in Stražišče, prišlo do pravcatega pomora naših kokoši. Zadoštuje, da dobimo eno samo bolno kovo od drugod, pa nastane več deset tisoč dinarjev škode.

Tudi letos ni bilo Kranju in okolici prizanešeno. Pred nedavnim je izbruhnila kokošja kuga na Klanca in napravila precej škode, čeprav so s cepljenjem bolezen kmalu omejili. Nedo dolgo zatem se je kuga pojavila tudi v Senčurju.

To bolezen povzroča kuživo (virus) in se preseljuje, kakor sem že omenil, s pomočjo živih ali zaklanih kokoši, zlasti če drobovje bolne kokoši vržemo na gnojšče. S tem se okužijo kokoši, bolezen pa prenašajo tudi ptiči. Kaj radi prenašajo kugo petelin in "vasovanjem" v sosednjih dvoriščih.

Važno zaščitno sredstvo je cepljenje zdravih kokoši, ker za bolne kokoši nimamo uspešnih zdravil. Doselej smo imeli dve vrsti cepiv, ki so učinkovala le, če smo kokoši cepili dvakrat na leto in to samo v neokuženih dvorcih. Preden je cepivo res učinkovalo, je trajalo 10 dni.

Prav sedaj pa smo dobili cepivo, ki zagotovi doživljensko odpornost proti kokošji kugi, uporabljamo ga lahko tudi v okuženih dvorcih in deluje že po 3 dneh. Tako rešimo vsaj polovico kokoši, četudi so dvorci okuženi. Dobršen del kranjskih kokoši je bilo že cepljenih s tem novim cepivom. D. M.

ITALJANSKI OBTOK 70-KRAT VEČJI

Italijansko finančno ministrstvo je objavilo podatke o razvoju denarnega obtoka v letu 1952. V primeri z letom 1951 se je denarni obtok povečal za 106,9 milijarde lir, medtem ko je povečanje v letu 1951 nasproti letu 1950 doseglo 128,1 milijarde lir. Konec marca 1953 se je denarni obtok v primeri s februarjem povečal od 1,274.8 na 1,276.1 milijarde lir.

V primeri z denarnim obtokom v letu 1938 je bil denarni obtok konec 1952 70-krat večji. Naraščanje denarnega obtoka popušča. Leta 1950 je doseglo 11%, leta 1951 10,4% in leta 1952 8,7%. Naraščanje denarnega obtoka je do neke mere tudi v zvezi z naraščanjem poslov.

RAZVREDNOTENJE ŠILINGA

Z uveljavo od 4. maja je Avstrija uvedla enoten tečaj za šiling, in sicer na osnovi 26 šilingov za dolar. Za osnovo je vzela dosežani premijski tečaj, s katerim je hotela pospeševati izvoz. Doselej sta veljala dva tečaja, in sicer 26 šilingov in 21 šilingov za dolar. Uvedba novega tečaja pomeni dejansko razvrednotenje šilinga v tem razmerju. Vlada pričakuje, da bo tako pospešila avstrijski izvoz. Vsekakor se je s tem obračunavanje poenostavilo.

Ostanki pragozda v Bosni

Med naravnimi zanimivostmi, ki jih je v Jugoslaviji mnogo, so tudi zadnji ostanki pragozda v Bosni. Ta edini, kakih 1200 ha obsegajoči pragozd v Evropi pokriva področje med Magličem, Zelengoro in sotesko Sutjeske ob izlivu Peručice. Zanj se zanimajo tudi mnogi tuji znanstveniki. Strokovnjaki pravijo, da gre za posebno vrsto pragozda. Smreke, jelke, bukke, borovci in hrasti v njem so stari povprečno 120—160 let, nekateri pa tudi nad 500. Debla so visoka in ravna. Smreke so visoke do 50 m, jelke povprečno po 34, bukke pa po 28. Drevesa so skoraj enako debela. Po kakovosti lesa drugega takšnega gozda Evropa nima. Blizu Peručice rasto štiri smreke, visoke po 52 m. Oddaljene so druga od druge komaj poldrugi meter.

Mnogo je v tem pragozdu koščkov, kamor človeška noga še ni stopila. V njem je tudi precej veliko jezero. Ta naš pragozd je zdaj zaščiten za znanstvene raziskave na področju gozdarstva, pomemben pa je tudi za turizem. Iz Foče pride do njega v kakih desetih urah.

Bosna pa ima še drugo gozdarsko privlačnost. V neposredni bližini Sarajeva, na Pašinu Brdu raste prvi "ekspresni" gozd na svetu. Ogledalo si ga je že več domačih in tujih gozdarskih strokovnjakov. Že leta 1937 je začela skupina inženirjev iz Sarajeva na Pašinu Brdu saditi drevesca, ki rasto znatno hitreje kakor drugod. V dveh letih je zrasel gozd, ki bi brez raznih agrotehničnih ukrepov rasel nad 20 let. Smreka je zrasta v njem v treh letih 1,30 m. vtem ko zraste sicer tudi na najboljši zemlji komaj 20 cm. Bor zraste v petih letih 50 cm. v tem gozdu pa je zrasel nad 4 m. Enoletni hrast je v navadnem gozdu visok komaj 20 centimetrov,

v tem pa je zrasel 3 m. Še večji uspeh so dosegli z jesenom, lipo, vrbo in nekaterimi drugimi drevesi.

Med vojno je bil ekspresni gozd pri Sarajevu uničen. Okupator in ustaši so drevesa posekali za drva. Do leta 1948 je bilo prepovedano sekati in kopati panje v njem. V zadnjih štirih letih so zrastle nova drevesa, ki so povprečno visoka že po 6 m. Strokovnjaki pravijo, da je ta gozd podoben 40 let staremu naravnemu.

Med vojno so ustaši posekali 550 orjaških sekvoj. Leš sekvoje je zelo drag. Tik pred vojno so posadili 50 mladih sekvoj, ki so visoke že nad 10 m, v premeru pa merijo nad 30 cm. Domovina sekvoje je Kalifornija. Tam zraste to drevo v desetih letih 3,80 m, v gozdu pri Sarajevu pa 9,60 m.

Inštitut za znanstvene gozdarske raziskave v Sarajevu je lani svoje delo nadaljeval. Po mnenju ing. Dimitrija Afanasijeva, ki je prvi pri nas začel umetno pospeševati rast dreves, in mnogih drugih naših znanstvenikov, pomeni ekspresni gozd preokret v gozdarstvu.

V SENTJERNEJU JE GORELO

Dne 21. marca, kmalu po 11. uri je klical plat zvona na pomoč. Z Recljevega kegljišča je opazil Sever Tonček, ki je postavljaj keglje, rdeči žar in že so hiteli nekateri na kraj požara, drugi pa v gasilski dom. Gorela je hiša št. 96, po domače pri Ivančevih, ki jo je bil pred kratkim kupil Lojze Kraševac. Prvi je bil na mestu Bakšetov Slavko, takoj za njim so prihiteli Rangus Darinko, Smolič Jože, brivec Nace, župan in drugi. Prvi je vdrl v hišo, ki je bila že v plamenih, Bakše, in je zbudil ljudi, ki so trdno spali, medtem ko jim je streha gorela nad glavo; na enem koncu 86-letni Ivanc s svojo ženo, ki je že nad 3 leta v postelji, na drugem pa Kraševac

Terezija, zet Ciril Jerele in žena Marija in otrociček. Če bi ne prišla pomoč pravočasno, kdo ve kaj bi se zgodilo z njimi. Vrlim sentjernejskim in pozneje še starovaškim gasilcem se je ob pomoči domačih posrečilo, da so spravili iz goreče hiše ljudi in skoraj vso opremo na varno. Od hiše je ostalo le golo zidovje. Pri reševalnih in zavarovalnih delih je odlično sodelovala tudi NM pod vodstvom tov. poveljnika Ivana Gomizlja. Najbolj žalostno je to, da je Kraševac že

Ob smrti dragega...

se misli nehoti obrnejo na pogrebniha in dostojno odpremo preminulega na njegov zadnji počitek.

Slovenska pogrebniha MARY A. SVETEK vam je v dneh žalosti na uslugo s svojo dolgotrajno izkušnjo; vaše želje izpolni v vseh potankostih; ki ga ji požaruje, sveto.

Dostojanstven pogreb verite, ji je z vso osebo pozornostjo, ne glede na ceno, je del posluha.

MARY A. SVETEK

Slovenski pogrebni zavod
478 E. 152 St. KE 1-3177
Cleveland, Ohio

For your VACATION welcome to CHRISTIANA LODGE

Slovenian Resort
• The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112. Write for folder.
CHRISTIANA LODGE
Dominik and Agnes Krasovec, prop.
Rt. 1, Box 175, Edwardsburg, Michigan
Phone 9126 F5

V NAJEM

PROSTOR

s gasilinsko postajo in vso opremo se odda v najem. Posestvo je na vogalu in primerno tudi za kak drugi biznes.
Polzve se pri lastniku.
16217 WATERLOO RD., IV 1-3289

Lepo opremljeno sobo
SE ODDA V NAJEM
POSTENEMU MOSKEMU.
V PRIJAZNI OKOLICI.
Vpraša se na
1110 East 72nd St., EN 1-8254

DELO DOBIJO MOŠKI

OLIVER

POTREBUJE
OPERATORJE za
TURRET LATHE
Large and Small
ENGINE LATHES
POWER MILLING
MACHINE
DRILL PRESSES
Large and Small
RADIAL DRILL PRESSES
PRESS HELPERS
ARC WELDERS
ASSEMBLERS
BROACH - HORIZONTAL
DIP PAINTER
OXYGRAPH - CAMO-
GRAPH OPERATORS

Morate biti pripravljeni delati katerikoli shift. Incentivna plača za produkcijsko delo takoj od začetka. Dodatek za življenjske stroške. Plačane počitnice in prazniki. Pripevajoča skupinska zavarovalnina in penzija.
THE OLIVER CORP.
19300 EUCLID AVE.
KE 1-0300

drugič pogorelec, ker so mu bili prvo hišo uničili Italijani. Vzrok požara zaenkrat še ni znan. Pohvaliti moramo gasilski naraščaj II. razreda tukašnje gimnazije z dijakom Jožetom Hribarjem na čelu, ki so v nedeljo neutrudno nosili vodo, razkopavali kar strokovnjaško še tleče dele hiše in gasili.

ALI KASLJATE?

Pri nas imamo izborni sadravlilo. da vam ustavi kašelj in prehlad.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034

TRGOVINE NAPRODAJ

PRODA SE GOSTILNO

Waterloo Grill z D 1 in D 2 licencama. Zelo dober promet. Lastnik prodaja ker želi iti v pokoj.
Za podrobnosti pokličite pri lastniku.
16217 WATERLOO RD.

DELO DOBIJO ŽENSKES

ŽENSKA ALI DEKLE

dobi delo za opravljanje hišnih del.
2 odrasli osebi v družini.
Dobra plača.
Za podrobnosti pokličite
SK 1-8571

HIŠE NAPRODAJ

LASTNIK PRODAJA

hišo za eno družino, 6 sob; 3 spalnice zgoraj, moderna kuhinja, fornica na plin, garaža za 2 1/2 kari. Nahaja se na Alder Ave. v East Clevelandu. Cena samo \$13,000. Za podrobnosti pokličite lastnika
LI 1-8526

Prodaja se hiša za eno družino

7 sob. Na E. 118 St., severno od St. Clair Ave. V zelo dobrem stanju. Cementiran dovoz, zgotovljeno tretje nadstropje. Pokličite lastnika.
GL 1-0928

Dohodek donasajoče

posestvo

2 hiši na veliki loti na deželi. Ena ima 6 sob; sprejemnica, obednica, kuhinja, solčna soba in kopalnica spodaj; zgoraj dve sobi. Druga ima pet sob; sprejemnico, kuhinjo, spalnico in kopalnico spodaj; zgoraj dve sobi. Najemnina \$75. Veliko sadnega drevja. Cena \$19,000 ali pa dajte ponudbo.

Pokličite lastnika
Hillcrest 2-3438

DELO DOBIJO MOŠKI

ASSEMBLERS

PREJSNJA IZKUŠNJA NI
POTREBNA
Tudi izurjeni

METAL FINISHERS

GAS AND ARC
WELDERS

PAINT SPRAYERS

TORCH

SOLDERERS

TRIMMERS

Morate biti pripravljeni delati 1. ali 2. shift

SPREJEMAMO PROŠNJE

za zgornja dela od moških, ki se zamajajo za delo na produkciji pri sestavljanju station wagon in panel truck ogrodij. Visoka plača od ure

DELAVČEVE PODPORE

Penzijski načrt, zavarovalnina, hospitalizacija, plačane počitnice in prazniki. Zgledite se v našem

EMPLOYMENT OFFICE

Vsaki dan razen ob nedeljah od 8. zj. do 5. pop.

FISHER BODY

(EUCLID PLANT)

Division of General Motors Corporation

20001 EUCLID AVE.

EUCLID, OHIO

